

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2009. február hó 16. napján tartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta az alábbi

i téletet:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmény miatt vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 2008. évi május hó 7. napján kihirdetett 1.B.738/2007/19. szám ítéletét a fellebbezéssel érintett II. rendű és III. rendű vádlottak vonatkozásában megváltoztatja a következők szerint.

II. rendű és III. rendű vádlott az általuk elkövetett pénzügyi bűncselekményt bűnsegédként követte el.

II. rendű vádlott büntetését 2 /kettő/ év börtönbüntetésre, III. rendű vádlott börtönbüntetését 1 év 6 /egy év hat/ hónapra enyhíti.

Mindkét vádlott tekintetében a kiszabott szabadságvesztések végrehajtását 3-3 /három-három/ év próbaidőre felfüggeszti.

A közügyektől eltiltás mellékbüntetést mindkét vádlott vonatkozásában mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 180.480.-(egyszáznyolcvanezer-négyszáznyolcvan) forint - III. rendű vádlottat terhelő- bűnügyi költség merült fel.

Indokolás

Az első fokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 2008. május 7. napján kihirdetett 1.B.738/2007/19. számú ítéletében II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. felbujtóként, 1 esetben folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében (Btk. 310. § (1) és (3) bekezdés), továbbá 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §) ezért őt halmazati büntetésül 3 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte.

III. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki 2 rb. felbujtóként, 1 esetben folytatólagosan elkövetett adócsalás büntetében (Btk. 310. § (1) és (3) bekezdés), továbbá 1 rb. folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §) és ezért őt halmazati büntetésül 2 év 8 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett továbbá a bíróság az ügyben felmerült bűnügyi költségről.

Az ítélet ellen II. rendű és III. rendű vádlottak, valamint védőik felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

II. rendű vádlott írásban is indokolt fellebbezésében az első fokú ítéletet megalapozatlannak tartotta. Álláspontja szerint az ügyből alapvetően annyi lenne megállapítható, hogy valaki visszaélt I.r.vádlott nevével. A bíróság bár felbujtóként megállapította a felelősségét, semmilyen adat és bizonyíték nincs arra vonatkozóan, hogy a tettes az I. r. vádlott szándékának kialakulásában milyen szerepet játszott. Mi volt az a konkrét felbujtói tevékenység, konkrét elkövetői magatartás, amely a tettet a bűncselekmény elkövetésére indította. Valójában I.rendű vádlott volt a tevékenység kitalálója és az, aki az egészet végrehajtotta. Emellett az I.rendű vádlott terhelő vallomása elfogadhatatlan, az ő vallomásának az ügy egyéb tanúi és bizonyítékai teljességgel ellentmondanak. Mindezek alapján írásban elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezését, másodsorban bűncselekmény hiányában illetőleg bizonyítottság hiányában kérte a felmentését. A bűnösségi körülmények körében előadta, hogy cukorbetegsége és két kiskorú gyermeke mint enyhítő körülmény mellett kellően megindokolható lenne a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának a felfüggesztése.

III. rendű vádlott írásban is indokolt fellebbezésében részben felmentést, másodlagosan enyhébb büntetés kiszabását indítványozta. Megismételte az alapeljárásban tett vallomását, mely szerint komoly szándéka volt eredetileg termékkészítésre és törvényes vállalkozás folytatására. 1996. október 30-án I.r. befolyására értékesítette az üzletrészét, ezt követően a tevékenységre rálátása nem volt. Elfogadhatatlannak tartotta, hogy a bíróság I.r. ellentmondó vallomására alapította a tényállást, holott az ő szavahihetősége többször megdőlt. Nem bizonyított II.r. cselekvősége az ügyben, és szükséges lett volna feltárni a vádlottak vagyoni helyzetét a vádbeli időpontban és ezt követően is, amiből kiderült volna, hogy ki volt a tényleges elkövetője a bűncselekménynek. Fel sem merült olyan adat az eljárás során, amely szerint II.rendű bármilyen cselekvőséget tanúsított volna a bűncselekmény elkövetésében. A büntetés kiszabása során irányadó körülmények körében előadta, hogy egészségi állapota megromlott, további orvosi véleményt csatolt arról, hogy a betegség szintjét elérő kóros lehangoltsági állapottal járó összelki tevékenységek meglassultsága, a nagyfokú szorongás miatt kóros elmeállapotnak minősíthető állapota és ezáltal a büntetés végrehajthatósága aggályossá válik. Legvégső indítványa szerint a kiszabott főbüntetés oly mértékű enyhítését kérte, hogy annak végrehajtása felfüggeszthető legyen.

Az ügyész az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vette, a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.307/2008/1-I. számú átiratában annak helybenhagyását indítványozta.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbíráta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseket arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

A felülbírálat során megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság a perbeli szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, azonban az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan a Be. 351. § (2) bekezdés a) illetve d) pontja alapján.

A másodfokon eljáró bíróság a megalapozatlanság kiküszöbölése érdekében tárgyalást tartott. A másodfokú bíróság II. rendű vádlott által becsatolt igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény elnevezésű okirat kézhezvételét követően szakértőként rendelte ki az igazságügyi elmeorvos szakértőket. Az általuk készített szakértői vélemény szerint II. rendű vádlott a vizsgálat alkalmával a betegség szintjét elérő kóros lehangoltsági állapot, a vele járó össz lelki tevékenységek meglassultsága, a nagyfokú szorongás miatt kóros elmeállapotúnak minősíthető, azonban ez az állapot nem rekonstruálható a vizsgálat tárgyát képező cselekmény elkövetésének az időszakára. A rendelkezésre álló peranyagok, orvosi dokumentációk szerint II. rendű 1996. október 22-től 1996. november 22-ig súlyos belgyógyászati megbetegedések, inzulinfüggő cukorbetegség, lázas állapotokkal kísért tüdőbetegség tüneteivel kórházi kezelésben részesült. Ezen betegségek a lázas állapot, a vércukorszint ingadozásai tudatállapotot befolyásoló tényezőként minősíthetőek, s nagyfokban befolyásolhatták mérlegelési, döntési képességeit ebben az időszakban az esetleges jogügyletek megkötése során. A kórházi körülmények között történt szerződéskötés esetleges következményeivel, annak lényegi részével, jelentőségével, a tudatot befolyásoló hullámzó bódulati állapot folytán II. rendű vádlott nem lehetett teljes mértékben tisztában, szerződéskötésre alkalmatlan állapotban lehetett. 1996. október 22. és november 22. közötti időszakban közepes mértékben volt korlátozva a terhére rótt cselekmény következményeinek a felismerésben illetőleg a felismerésnek megfelelő magatartás kialakításában. A depressziós hangulatzavar jelenben kóros elmeállapotnak értékelendő, azonban ezen állapot a terhére rótt cselekmény utáni időszakban a lelki megterhelést jelentő negatív életesemények sorozata, jogi viták, bírósági eljárások következményeként alakult ki, így beszámítási képességet érintő tényezőként nem értékelhető.

A Debreceni Ítéltábla ezt követően szakértőként rendelte ki igazságügyi elmeorvos-szakértőt igazságügyi orvos szakértőt elmeorvos szakértői vélemény készítésére. Ezen orvos szakértők megállapítása szerint II. rendű vádlott elmebetegségben, gyenge elméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban nem szenved és a terhére rótt cselekmény idején sem szenvedett.

A Debreceni Ítéltábla a szakértői vélemények között fennálló ellentmondás vagy látszólagos ellentmondás feloldására a szakértők együttes meghallgatását rendelte el az ügyben 2009. február hó 16. napján megtartott tárgyaláson. A tárgyaláson egyetértésre jutottak abban, hogy a szakértők a belátási képesség korlátozottságát véleményezték és

nem a beszámítási képességet és ennek megfelelően teljes egyetértés alakult ki a két szakértői páros között.

A Dr. igazságügyi elmeorvosi szakértő és társa által alkotott vélemény alapvetően az 1996-os kórházi állapotról szól az október, novemberi időszakról, amikor egy bizonyos polgárjogi jogügylet adásvételi szerződéskötése történt. A Dr. igazságügyi elmeorvos-szakértő és párja viszont nem csupán az 1996. október 30-án történt adásvételi szerződés aláírására vonatkozott, hanem az egész cselekményre és számukra rendelkezésre állt az összes orvosi dokumentum, sőt az egész cselekmény idejére vélelmezni tudták a cselekmény veszélyességének felismerésére és a felismerésnek megfelelő magatartás tanúsítására történő képességet.

Tényként állapítja meg így a bíróság, hogy II.rendű vádlott elmebetegségben, gyenge elméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban nem szenved és a terhére rótt cselekmény idején sem szenvedett. Megfelelő tartással nem rendelkező, érzelmileg kiegyensúlyozatlan személyiség, külső megterhelések hatására szorongással, ideges reakciókkal, lehangoltsággal esetenként agresszivitással reagál, melyet korábban önmaga ellen fordított öngyilkossági kísérlet formájában. Vélt vagy valós sérelmei foglalkoztatják. Alkalmazkodó készsége csökkent. Beszűkült érdeklődés, sértődékeny, ingerlékeny reakciók jellemzik a hangulat nyomottságával időszakosan öngyilkossági fantáziákkal. E mellett pszichológus szakértői vizsgálattal igazoltan is realitás kontrollja megtartott. Kóros elmeállapottal egyenértékű személyiségzavara nincs. II.rendű vádlott a terhére rótt cselekmény idején cselekménye veszélyességének felismerésére és a felismerésnek megfelelő magatartást tanúsítására képes volt és jelen vizsgálat idején is képes. Kóros elmeállapot színlelése nem áll fent. Sérelmei hangoztatása saját szempontjaira való beszűkölése személyiségéből adódó megnyilvánulásként értékelhetőek. 1996. október 22 és november 22 közötti időszakban a III.r vádlott belátási képessége közepes fokban korlátozva volt.

Rögzíti továbbá a másodfokon eljáró bíróság a tényállásban, hogy I.r. vádlott elhatározása volt a Kft-vel történt szeszfelvásárló tevékenység folytatása, amiben II. r. és III. r. vádlott támogatta. Mellőzi így az ítélet az ítélet 9. oldal 3. bekezdésének első két mondatát, valamint a 13. oldal utolsó bekezdéséből a „beszervezésekor”, „rábírásakor” szövegrészt, míg a 17. oldal utolsó bekezdésében a „felbujtására” szövegrész helyett a „segítség nyújtásával” szófordulatot rögzíti.

A másodfokú eljárásban felvett bizonyítás részben cáfolta, hogy 1996 októberében a II. r vádlott egészségi állapota alkalmas lett volna egy időben elhúzódó alapos ismereteket feltételező bűncselekmény elkövetésére mást rávenni. A tényállásból is megállapítható, hogy az I. r vádlott nagyfokú önállósággal intézte az ügyeket, és nem állapítható meg az, hogy őt a II. és III. r vádlott vette volna rá az elkövetésre. Erre utal az elsőfokú ítélet indokolásának 27. oldal harmadik bekezdése is. Az I. r vádlott volt az, aki pénzügyőr kapcsolatokkal rendelkezett, és őt tájékoztatták előre a tervezett váratlan jövedéki ellenőrzésről is, de a II és III. r vádlott védekezése, és az I. r vádlott módosított vallomása is ezt tartalmazta.

Az ily módon a tényállás megalapozottá vált és a másodfokú eljárásban is irányadóvá vált a Be. 352. § (2) bekezdése alapján.

A megállapított tényállásból helytálló következtetéssel jutott az elsőfokú bíróság a II. és III. r. vádlottak bűnösségére, a II. és III. r. vádlott fellebbezése lényegében a bírói mérlegelést támadja, amely megalapozott tényállás esetén eredményre nem vezethet.

A pontosított tényállásból is következően a II. és III. r. vádlott nem felbujtóként, hanem a Btk. 21. § (2) bekezdés szerinti bűnsegédként követte el a bűncselekményt.

A megváltozott bűnösségi körülményekre figyelemmel az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés a bűnsegédi alakzatra és az időközben eltelt jelentős időmúlásra is figyelemmel eltúlzott, ezért a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint a kiszabott szabadságvesztés büntetést csökkentette és lehetőséget látott a Btk. 89. § (1) és (3) bekezdése alapján annak próbaidőre történő felfüggesztésére. A felfüggesztett szabadságvesztés büntetés alkalmazására figyelemmel a közügyektől eltiltás mellékbüntetését mellőzni kellett.

Mindezek alapján az ítéletábra a Be. 372. § alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a jelzett körben megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371. §-ára történő utalással helybenhagyta. A bűnügyi költségről történő rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdése alapján történt.

Debrecen, 2009. február 16.

Dr. Kardos Sándor sk.	. Elek Balázs sk.	. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke	a tanács tagja-előadó	a tanács tagja

Záradék: A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 1.B.738/2007/19. számú ítélete a fellebbezéssel érintett II.r. és III.r. vádlottak vonatkozásában a Debreceni Ítéletábra Bf.II.485/2008/17. számú ítéletével a mai napon jogerős és a szabadságvesztés büntetések kivételével végrehajtható.

Debrecen, 2009. február 16.

Dr. Kardos Sándor sk.
tanácselnök